

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO ENERGIJAI GAMINTI SKATINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas.

2. Šiuo Aprašu privalomai vadovaujama si taikant jame nurodytas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo priemones, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 62-2936) ir (ar) kiti įstatymai.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) kituose įstatymuose bei jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.

II. ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO SKATINIMO BENDRIEJI KRITERIJAI

4. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis skatinamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas:

4.1. elektros energijai gaminti – elektrinėse, kuriose naudojama vėjo energija, saulės energija, hidroenergija, geotermine energija, biomasė ir (ar) jos produktai, taip pat kiti atsinaujinantys neiškastiniai energijos ištekliai, numatyti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme;

4.2. šilumos ir vėsumos energijai gaminti – šilumos ir vėsumos gamybos įrenginiuose, kuriuose naudojami šio Aprašo 4.1 punkte nurodyti energijos ištekliai, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis naudojant šilumos siurblius;

4.3. dujoms gaminti – biodujų gamybos įrenginiuose.

5. Skatinimo priemonės, kurių taikymas nereglamentuojamas šiame Apraše, taikomos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, kituose įstatymuose ir (ar) jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

III. ELEKTROS ENERGIJOS FIKSUOTŲ TARIFŲ TAIKYMAS

6. Elektros energijos gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomi šie fiksuoti tarifai:

6.1. fiksuotas tarifas, nustatomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną laimėjusiam elektros energijos gamintojui ar gamintojams;

6.2. fiksuotas tarifas, kurį elektros energijos gamintojui ar gamintojų grupei nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija).

7. Fiksuotas tarifas, nurodytas šio Aprašo 6.1 punkte, taikomas elektros energijos gamintojams, kuriems atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti

skatinimo kvotos paskirstomos ir fiksuoti tarifai nustatomi aukciono būdu Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionai organizuojami Komisijos nustatyta tvarka nuo šio Aprašo įsigaliojimo dienos. Šio Aprašo 8 punkte nurodytiems elektros energijos gamintojams skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų tvarka netaikoma.

8. Komisijos nustatytas fiksuotas tarifas, nurodytas šio Aprašo 6.2 punkte, taikomas šiems elektros energijos gamintojams:

8.1. elektros energijos gamintojams, kuriems netaikoma atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų tvarka ir leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduotas nuo 2011 m. gegužės 24 d., kai elektrinių planuojama įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 30 kW;

8.2. elektros energijos gamintojams, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduotas konkurso būdu, kai vėjo energiją naudojančių elektrinių įrengtoji ar planuojama įrengtoji galia yra didesnė kaip 250 kW;

8.3. elektros energijos gamintojams, kuriems leidimas gaminti elektros energiją išduotas ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d., kai saulės energiją, hidroenergiją, geoterminę energiją, biomasę ir (ar) jos produktus naudojančių elektrinių įrengtoji galia yra didesnė kaip 250 kW;

8.4. elektros energijos gamintojams, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduotas ne vėliau kaip 2011 m. gegužės 23 d., kai elektrinių įrengtoji ar planuojama įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 250 kW;

8.5. elektros energijos gamintojams, išskyrus nurodytus šio Aprašo 8.3 punkte, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduotas ne vėliau kaip 2011 m. gegužės 23 d. ir kuriems nebuvo taikoma konkurso tvarka, kai saulės energiją, hidroenergiją, geoterminę energiją, biomasę ir (ar) jos produktus naudojančių elektrinių planuojama įrengtoji galia yra didesnė kaip 250 kW;

8.6. elektros energijos gamintojams, kurie Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ir Komisijos nustatyta tvarka ne vėliau kaip 2011 m. gegužės 23 d. suderino su Komisija reguliuojamos veiklos investicijų programą, kurioje numatomos investicijos į atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios elektrinės statybą, ir kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant investicijų programoje nurodytą elektrinę išduotas ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d.

9. Šio Aprašo 8 punkte nurodytiems elektros energijos gamintojams ar jų grupėms, išskyrus nurodytus 8.1 punkte, taikomi Komisijos nustatyti fiksuoto tarifo didžiausi galimi dydžiai Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo įsigaliojimo metais. Šio Aprašo 8.1 punkte nurodytiems elektros energijos gamintojams taikomi leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo dieną galiojantys Komisijos nustatyti fiksuoti tarifai.

10. Šio Aprašo 8 punkte nurodytiems elektros energijos gamintojams, kuriems iki šio Aprašo įsigaliojimo dienos nebuvo išduotas leidimas gaminti elektros energiją, Komisijos nustatytas fiksuotas tarifas taikomas tik tuo atveju, jei statomos elektrinės įrengiamos ne vėliau kaip per leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nustatytą laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

11. Elektros energijos gamintojams gali būti taikomas tik fiksuotas tarifas, nurodytas šio Aprašo 6.1 punkte, arba Komisijos nustatytas fiksuotas tarifas, nurodytas šio Aprašo 6.2 punkte. Skirtingų fiksuotų tarifų bendras ir (ar) dvigubas tų pačių fiksuotų tarifų taikymas draudžiamas.

12. Fiksuoti tarifai elektros energijos gamintojams taikomi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) šiame Apraše nustatytu skatinimo laikotarpiu, įvertinus atitinkamų skatinimo priemonių sąlygas ir jų taikymo pradžią. Elektros energijos gamintojams galioja šie skatinimo laikotarpiai:

12.1. skatinimo laikotarpis lygus 12 metų nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos – šio Aprašo 7 ir 8.1 punktuose nurodytiems elektros energijos gamintojams;

12.2. skatinimo laikotarpis iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba 12 metų skatinimo laikotarpis nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos, jei pirmasis laikotarpis yra trumpesnis kaip 12 metų – šio Aprašo 8.2, 8.3, 8.4, 8.5 ir 8.6 punktuose nurodytiems elektros energijos gamintojams.

13. Visą skatinimo laikotarpį elektros energijos gamintojams taikomi nekintantys fiksuoti tarifai, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šiame Apraše.

IV. ELEKTROS ENERGIJOS SUPIRKIMAS IŠ ELEKTROS ENERGIJOS GAMINTOJŲ

14. Elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šio Aprašo 15 punkte nustatytas išimtis. Fiksuotų tarifų mokėjimo bendruosius principus, tvarką ir sąlygas tokiems elektros energijos gamintojams nustato Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašas.

15. Šio Aprašo 8.1 ir 8.4 punktuose nurodytų elektros energijos gamintojų eksploatuojamose elektrinėse ir 8.6 punkte nurodytų elektros energijos gamintojų eksploatuojamose ne didesnės kaip 250 kW įrengtosios galios elektrinėse visą pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją superka elektros energijos tiekimo veiklą vykdančias asmuo sutarties su elektros energijos gamintoju pagrindu. Elektros energijos gamintojui nesusitarus su nepriklausomu elektros energijos tiekėju dėl elektros energijos supirkimo arba gamintojo pageidavimu, elektros energiją privalomai superka elektros energijos visuomeninis tiekėjas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje veikia elektros energijos gamintojas, sutarties su elektros energijos gamintoju pagrindu. Už superkamą elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių atsiskaitoma Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.

16. Elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių superkama atitinkamam elektros energijos gamintojui ar jų grupei taikomais Komisijos nustatytais fiksuotais tarifais. Elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių superkama nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos šio Aprašo 12 punkte nustatytu skatinimo laikotarpiu.

V. PERTEKLINĖS ELEKTROS ENERGIJOS SUPIRKIMAS

17. Elektros energijos vartotojų elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagaminta ir į elektros tinklus patiekta elektros energija, likusi nuo savosioms reikmėms ir (ar) ūkio poreikiams suvartotos elektros energijos (toliau – perteklinė elektros energija), privalomai superkama šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.

18. Elektros energijos vartotojų elektros tinkle įrengtų elektrinių įrengtoji galia turi neviršyti elektros tinklų operatoriaus vartotojui suteiktos leistinosios naudoti galios.

19. Pertekline elektros energija pripažįstama ne daugiau kaip 50 procentų vartotojo elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagaminto elektros energijos kiekio per kalendorinius metus. Laikoma, jog likusi pagaminta elektros energijos dalis yra suvartojama vartotojo savosioms reikmėms ir (ar) ūkio poreikiams arba pripažįstama elektros energijos nuostoliais vartotojo elektros tinkle.

20. Perteklinę elektros energiją superka elektros energijos tiekimo veiklą vykdančias asmuo sutarties su vartotoju pagrindu. Vartotojui nesusitarus su nepriklausomu elektros

energijos tiekėju dėl elektros energijos supirkimo arba vartotojo pageidavimu, elektros energiją privalomai superka visuomeninis tiekėjas, kurio aptarnaujamoje teritorijoje yra prijungti vartotojo elektros įrenginiai, sutarties su vartotoju pagrindu. Už superkamą perteklinę elektros energiją atsiskaitoma Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.

21. Perteklinė elektros energija superkama Komisijos nustatytais fiksuotais tarifais, kurie nustatomi kiekvieniems kalendoriniams metams. Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis perteklinei elektros energijai taikomi fiksuoti tarifai gali būti diferencijuojami, įvertinus vartotojo elektros tinkle įrengtų elektrinių įrengtąsias galias ir kitus kriterijus, kaip numatyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

22. Perteklinė elektros energija iš vartotojo superkama tik tuo atveju, jei prie vartotojo elektros tinkle įrengtų elektrinių teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis elektros tinklų operatoriaus išduotomis techninėmis sąlygomis yra įrengiami elektros energijos apskaitos prietaisai, fiksuojantys elektrinėse pagamintos elektros energijos kiekį, o ant elektros tinklų nuosavybės ribos – apskaitos prietaisai, fiksuojantys vartotojo iš elektros tinklų suvartotos ir vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekius.

23. Elektros energijos apskaitos prietaisus, skirtus pagamintai elektros energijai apskaityti, įrengia ir prižiūri elektros tinklų, prie kurių prijungti vartotojo elektros įrenginiai, operatorius. Vartotojas teisės aktų nustatyta tvarka privalo užtikrinti tinklų operatoriaus ar jo įgaliotų trečiųjų asmenų galimybę nuskaityti elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis.

VI. ELEKTRINIŲ PRIJUNGIMO PRIE ELEKTROS TINKLŲ IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMAS

24. Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidos kompensuojamos elektros energijos gamintojui šias išlaidas paskirstant elektros energijos gamintojui ir elektros tinklų operatoriumi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi.

25. Elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas taikomas visiems elektros energijos gamintojams, naudojančioms atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus atvejus.

26. Elektros energijos gamintojams taikomos tokios atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimo sąlygos, kurios galioja elektros įrenginių prijungimo paslaugos sutarties tarp elektros energijos gamintojo ir elektros tinklų operatoriaus sudarymo dieną.

27. Elektrinių, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, prijungimo prie elektros tinklų išlaidų kompensavimas yra laikomas elektros tinklų operatoriaus teikiama viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkancia paslauga. Elektros tinklų operatorių patiriamas sąnaudas įvertina ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą nustato Komisija teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

VII. ELEKTROS TINKLŲ GALIOS IR PRAL AidUMO REZERVAVIMAS

28. Elektros tinklų operatoriai šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis rezervuoja jų valdomų elektros tinklų pralaidumus, kiek tai reikalinga atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti ir jose pagamintai elektros energijai persiųsti.

29. Elektros tinklų galią ir pralaidumus, reikalingus elektros energijos gamintojų, kurie dalyvauja Komisijos organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti, elektros tinklų operatoriai rezervuoja atitinkamam skatinimo kvotų paskirstymo aukcionui nuo pirmojo aukciono dalyvio ketinimų protokolo pasirašymo su elektros tinklų operatoriumi dienos. Elektros tinklų operatoriaus skatinimo kvotų paskirstymo aukcionui rezervuota elektros tinklų

galia ir pralaidumai suteikiami atitinkamo aukciono laimėtojams proporcingai jiems suteiktai skatinimo kvotai. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami, atsižvelgiant į kiekvienos rūšies atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms teisės aktų nustatytas bendrąsias skatinimo kvotas ir skatinimo kvotas atitinkamame aukcionų regione.

30. Elektros energijos gamintojai, ketinantys dalyvauti Komisijos organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, kuriems elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąlygos teisės aktų nustatyta tvarka išduotos iki šio Aprašo įsigaliojimo dienos, kartu su prašymu sudaryti ketinimų protokolą ir kitais Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytais dokumentais, elektros tinklų operatoriui pateikia rašytinį patvirtinimą, kuriuo atsisakoma jiems išduotomis prijungimo sąlygomis rezervuotos elektros tinklų galios ir pralaidumų. Elektros energijos gamintojui nelaimėjus skatinimo kvotų paskirstymo aukciono, elektros tinklų galios ir pralaidumų rezervavimas nėra atnaujinamas ir, elektros energijos gamintojui pageidaujant, naujos prijungimo sąlygos gali būti išduotos teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

31. Elektros tinklų galia ir pralaidumai, reikalingi elektros energijos gamintojų, kurie nedalyvauja skatinimo kvotų paskirstymo aukcionuose ir yra tai patvirtinę prašyme sudaryti ketinimų protokolą ar išduoti prijungimo sąlygas, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti, elektros tinklų operatorių rezervuojami:

31.1. nuo ketinimų protokolo tarp elektros energijos gamintojo ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo ir elektros energijos gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo elektros tinklų operatoriui Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis dienos;

31.2. nuo prijungimo sąlygų išdavimo elektros energijos gamintojui dienos, kai ketinimų protokolas tokiam gamintojui nėra privalomas.

32. Elektros energijos gamintojų, kuriems leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduotas ne vėliau kaip 2011 m. gegužės 23 d., atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti reikalinga elektros tinklų galia ir pralaidumai laikomi rezervuotais nuo prijungimo sąlygų išdavimo tokiems gamintojams dienos.

33. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis tiems elektros energijos gamintojams, kurie pirmieji kreipėsi dėl ketinimų protokolo sudarymo (šio Aprašo 31.1 punkte numatytu atveju), atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių prijungimo sąlygų išdavimo (31.2 punkte numatytu atveju) ar laimėjo skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną (29 punkte numatytu atveju). Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionai rengiami tik tuo atveju, jei atitinkamame aukcionų regione yra laisvų esamų elektros tinklų galių ir pralaidumų, pakankamų planuojamoms elektrinėms prijungti nedidinant elektros tinklų galių ir pralaidumų.

34. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpiui, įskaitant galimus jo pratęsimus teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

35. Elektros tinklų galios ir pralaidumų rezervavimas netenka galios esant bent vienai iš šių aplinkybių, kai elektros energijos gamintojas:

35.1. per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminą elektrinės nepradeda eksploatuoti (iki elektrinės prijungimo technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti paleidimo derinimo darbams);

35.2. per 3 mėnesius nuo ketinimų protokolo sudarymo ar prijungimo sąlygų išdavimo dienos, kai elektros energijos gamintojas nedalyvauja skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, arba nuo paskelbimo skatinimo kvotų paskirstymo aukciono laimėtoju dienos nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo;

35.3. teisės aktuose ir (ar) ketinimų protokole nustatyta tvarka ir sąlygomis nesudaro su elektros tinklų operatoriumi elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties arba ketinimų protokolas netenka galios.

36. Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius, bendradarbiaudamas su skirstomųjų tinklų operatoriumi, savo internetiniame tinklalapyje skelbia ir nuolatos atnaujina aktualius duomenis apie esamą laisvą elektros perdavimo tinklų galią ir pralaidumus.

37. Elektros tinklų operatorių sąnaudos, patirtos rezervuojant elektros tinklų galią ir pralaidumus atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti, yra laikomos papildomomis elektros tinklų operatoriaus sąnaudomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra, kurias tvirtina Komisija teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

VIII. ATLEIDIMAS NUO ATSAKOMYBĖS UŽ ELEKTROS ENERGIJOS BALANSAVIMĄ IR ELEKTRINĖS GAMYBOS PAJĖGUMŲ REZERVAVIMĄ

38. Elektros energijos gamintojai, naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius, kurių elektrinėse pagamintai elektros energijai Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šiame Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomi fiksuoti tarifai, atleidžiami nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą.

39. Elektros energijos gamintojas, kuriam taikomas šio Aprašo 38 punkte nurodytas atleidimas nuo atsakomybės, sudaro su elektros tinklų operatoriumi, prie kurio elektros tinklų prijungti elektros energijos gamintojo įrenginiai, balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį atitinkamo elektros energijos gamintojo elektros energijos gamybos balansavimo poreikiui užtikrinti elektros energijos perdavimo ir (ar) skirstomuosiuose tinkluose. Pagal tokią sutartį parduotos ir nupirktos balansavimo elektros energijos kainą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojui kompensuoja elektros tinklų operatorius.

40. Elektros tinklų operatoriaus sąnaudos, patirtos užtikrinant pagamintos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių balansavimą, kaip nurodyta šio Aprašo 39 punkte, yra laikomos papildomomis elektros tinklų operatoriaus sąnaudomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra, kurias tvirtina Komisija teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

41. Elektros energijos gamintojai, eksploatuojantys elektrines, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, atleidžiami nuo bet kokių finansinių ar kitų įsipareigojimų, susijusių su elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimu.

42. Šiame Aprašo skirsnyje nurodytas elektros energijos gamintojų atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą taikomas skatinimo laikotarpiu, nurodytu šio Aprašo 12 punkte.

43. Elektros energijos gamintojai, kuriems fiksuoti tarifai netaikomi arba skatinimo laikotarpis yra pasibaigęs, savo lėšomis užsitikrina pagamintos elektros energijos balansavimą ir elektros energijos gamybos pajėgumų rezervavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

IX. ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMAS PIRMUMO TEISE

44. Visa elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, patiekta į elektros tinklus persiunčiama pirmumo teise, nepriklausomai nuo elektros energijos gamintojui taikomų kitų skatinimo priemonių ar galiojančio skatinimo laikotarpio. Elektros energijos persiuntimas elektros tinklais gali būti ribojamas ar laikinai sustabdomas teisės aktų nustatyta tvarka, esant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytiems aplinkybėms.

X. ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO ŠILUMOS IR VĖSUMOS ENERGIJAI GAMINTI SKATINIMAS

45. Šilumos ir vėsumos energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos pajėgumų plėtra vykdoma, taip pat energijos gamybos įrenginių prijungimas ir šilumos energijos supirkimas pirmumo teise užtikrinamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.

46. Šilumos siurblių, atitinkančių Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, naudojimas skatinamas:

46.1. Nacionalinės ir (ar) savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programų lėšomis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis;

46.2. taikant Komisijos nustatytus šilumos siurblių darbui suvartojamos elektros energijos lengvatinius tarifus. Šie lengvatiniai tarifai taikomi pagal elektros energijos apskaitos prietaisus apskaičiuotam ir elektros tinklų operatoriui teisės aktų nustatyta tvarka deklaruotam elektros energijos kiekiui, suvartotam išimtinai šilumos siurblių darbui užtikrinti. Elektros energijos apskaitos prietaisai teisės aktų nustatyta tvarka įrengiami šilumos siurblių savininko lėšomis, suderinus su elektros tinklų operatoriumi. Komisijos nustatyti lengvatiniai tarifai elektros tinklų operatorių teikiamai elektros energijos persiuntimo paslaugai netaikomi.

47. Elektros energijos tiekėjams, taikantiems šilumos siurblių darbui suvartojamos elektros energijos lengvatinius tarifus, kaip nurodyta šio Aprašo 46.2 punkte, patirtos sąnaudos kompensuojamos Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Elektros energijos tiekėjui kompensuojamos sąnaudos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp elektros energijos tiekėjo parduodamos elektros energijos vidutinės pardavimo kainos ir nustatyto lengvatinio tarifo.

48. Asmuo, pasinaudojęs Nacionalinės ir (ar) savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programų lėšomis šilumos siurbliams įrengti, netenka galimybės naudotis šio Aprašo 46.2 punkte nurodyta skatinimo priemone.

XI. ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO DUJOMS GAMINTI SKATINIMAS

49. Biodujų gamyba skatinama nustatant biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos išlaidų paskirstymą biodujų gamintojui ir dujų sistemos operatoriui. Biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos kainos apskaičiavimo tvarka nustatoma ir biodujų gamintojui taikomos nuolaidos dydis apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

50. Biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos kainos nuolaida taikoma visiems biodujų gamintojams, nepriklausomai nuo kitų taikomų skatinimo priemonių.

51. Biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos kainos apmokėjimo tvarka ir sąlygos nustatomos įrenginių prijungimo paslaugos sutartyje tarp dujų sistemos operatoriaus ir biodujų gamintojo. Dujų sistemos operatorius taiko biodujų gamintojui Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis apskaičiuotą prijungimo kainos nuolaidą, galiojančią sutarties sudarymo dieną. Dujų sistemos operatoriaus sąnaudos, patirtos taikant prijungimo kainos nuolaidą, yra laikomos investicijomis į dujų sistemos plėtrą.

52. Dujų sistemos operatoriai privalomai superka biodujas į dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas Komisijos nustatytais tarifais. Biodujų supirkimo tvarką ir sąlygas

reglamentuoja Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

53. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didžiausias galimas skatinimo apimtis (kvotas), taip pat jų paskirstymo energijos gamintojams tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai.

54. Energijos gamybos įrenginiai, naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius, kuriuos nuosavybės ar kita teise valdantiems energijos gamintojams ar vartotojams nėra suteiktos skatinimo priemonės, gali būti įrengiami ir eksploatuojami, taip pat juose pagaminta energija prekiaujama bendraisiais teisės aktuose nustatytais pagrindais.

55. Projektai, kurie Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir Vyriausybės nustatyta tvarka yra finansuojami iš Nacionalinės ar savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programos lėšų, negali būti skatinami taikant šio Aprašo III, IV ir VIII skyriuose nurodytas skatinimo priemones. Taip pat projektai, kurie yra skatinami taikant fiksuotus tarifus ir (ar) pagamintos elektros energijos supirkimą, negali būti finansuojami iš šiame punkte nurodytų programų lėšų.

56. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programos lėšas administruojanti institucija, įstaiga, įmonė ar organizacija ir savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programų lėšas administruojančios savivaldybių administracijos teikia Komisijai ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriui informaciją apie elektros energijos gamintojus, pasinaudojusius atitinkamų finansavimo programų lėšomis. Tokia informacija teikiama ir atnaujinama pagal poreikį, tačiau ne vėliau kaip per 10 darbo dienų priėmus sprendimą dėl finansavimo programos lėšų panaudojimo elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos projektams finansuoti. Informacija apie elektros energijos gamintojus, pasinaudojusius Nacionalinės ar savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansavimo programos lėšomis arba kuriems taikomos fiksuoto tarifo ir (ar) pagamintos elektros energijos supirkimo skatinimo priemonės, skelbiama ir nuolatos atnaujinama Komisijos interneto tinklalapyje.

57. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir šiame Apraše nurodytos skatinimo priemonės yra vienkartinės, tai yra – gamintojas neturi teisės pakartotinai kreiptis dėl skatinimo priemonių suteikimo, nuroydamas tą patį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančią energetikos įrenginį ar objektą, pasibaigus skatinimo laikotarpiui.

58. Kai energijos gamybos įrenginių, kuriems Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir (ar) jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomos skatinimo priemonės, įrengtoji galia yra plečiama nepasibaigus skatinimo laikotarpiui, galiojančios skatinimo priemonės ir naujas skatinimo laikotarpis gali būti taikomi tik padidintos įrengtosios galios apimties, vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir (ar) šio Aprašo nustatyta tvarka ir sąlygomis, tarp jų skatinimo kvotų paskirstymo aukciono būdu reikalavimais.

59. Energijos gamintoju ar vartotoju, naudojančiu atsinaujinančius energijos išteklius, kuriam nustatyta tvarka gali būti taikomos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir (ar) šiame Apraše nurodytos skatinimo priemonės, laikomas asmuo, nuosavybės ar kita teise valdantis energijos gamybos įrenginį, naudojantį atsinaujinančius energijos išteklius. Tokio gamybos įrenginio perleidimas kitam asmeniui nepanaikina skatinimo priemonėmis suteikiamų garantijų įrenginį perėmusio asmens naudai ir nepakeičia šių skatinimo priemonių taikymo tvarkos, sąlygų, apimties ar laikotarpio.

60. Valstybės institucijos ir įstaigos joms pavestoms funkcijoms atlikti turi teisę gauti iš savivaldybių, įstaigų ir įmonių reikiamą informaciją apie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą ir skatinimo priemonių taikymą. Elektros tinklų operatoriai ir elektros energijos

gamintojai teikia informaciją apie jų veiklą, susijusią su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis. Valstybės ir savivaldybių institucijos pagal kompetenciją bendradarbiauja ir keičiasi informacija, būtina užtikrinti šiame Apraše nurodytų reikalavimų tinkamą vykdymą.

61. Šiame Apraše nustatytų pasinaudojimo dviguba paramos schema ar atskiromis skatinimo priemonėmis draudimo reikalavimų tinkamą įgyvendinimą prižiūri Energetikos ministerija, pagal kompetenciją bendradarbiaudama su Komisija ir kitomis kompetentingomis valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis. Šiuo tikslu informacija apie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą ir skatinimo priemonių taikymą skelbiama ir (ar) šia informacija valstybės ir savivaldybių institucijos keičiasi, kaip nurodyta šio Aprašo 56 ir 60 punktuose.

62. Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais, nustato specialiąsias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo sąlygas atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, kurias planuojama statyti Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje ir (ar) pajūrio juostoje.

63. Asmenys, nesilaikantys ar nevykdantys šio Aprašo reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
